

TRGOVSKI

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 10. aprila 1923.

ŠTEV. 41.

Davek na poslovni promet s srbskega stališča.

V Beogradu izhajajoči »Privredni pregled« prinaša v št. 5. od 1. aprila t. l. članek o davku na poslovni promet, ki utegne po svoji vsebini zanimati tudi naše pridobitne sloje, da izvedo na kakšno stališče se postavljajo glede tega davka srbski privredni krogi. Za njihovo stališče je značilno, da so napram nam toliko na boljšem, da ne plačujejo obrtnega davka, ki se je za Srbijo in Črnogoro ukinil za dobo pobiranja davka na poslovni promet.

Članek ima v prostem prevodu sledeče besedilo:

»Ministrstvo financ je naročilo vsem davčnim oddelkom in finančnim upravam v državi, da naj pospesijo pobiranje davka na poslovni promet.

Kakor znano, je davek na poslovni promet, ki je stopil v veljavo dne 31. januarja lanskega leta, povsem nepravilno po inozemstvu kopirano državno breme, ki znatno ovira razvoj našega gospodarskega življenja. Davčna oddelna, ki jako vneto in neusmiljeno postopajo pri izterjanju davkov od strani trgovcev, industrijcev in drugih pridobitnih krogov, ravno te dni pozivljajo davkoplačevalce, naj vložijo prijave, da ne zapadejo globam. Davčna oddelna hite, da poberejo ta nepravilni davek ravno ob času, ko vlada v poslovnih krogih občna stagnacija in denarna kriza, dočim se ne izterjujejo ogromne vsote predpisanih neposrednih davkov, katere naj bi plačala masa, ki predstavlja večino našega prebivalstva. In za te vsote ni niti še določeno, ali se bodo sploh izterjevale. Skrajna nepravilnost! Od občane reforme davkov nimamo dosedaj ničesar. Država potrebuje denarja, a tega ji morejo dati edino le poslovni krogi! Tako se žalibog, postopa pri nas že štiri leta, torej že izza daljše dobe, tekmo katere bi se moglo že davno radikalno reformirati naš davčni sistem in pravično razdeliti davčna bremena na vse sloje naše države.

Davek na poslovni promet naj bi se plačal od najrazličnejših poslov in storitev pridobitnih krogov v takem obsegu, da davčna oddelna pri današnjem sistemu administracije niso niti v položaju, da izvedejo natančno kontrolo. Vsled tega bodo davek dejansko plačale le protokolirane firme. Večina ostalih davčnih zavezancev bo znala prikriti promet in s tem prevaliti vse davčno breme na podjetja, ki se nahajajo neposredno pred očmi davčnih oblastev. Tako je bilo tudi dosedaj! Smatramo za umestno, da vprašamo: Doklej naj še nosijo v naši državi vsa bremena le solidna trgovska, obrtniška in industrijska podjetja? Kdaj pride na krmilo vlada, ki bo popravila to krivico? Ta zakon, kopiran po zakonih v inozemstvu, kjer so povsem drugačne razmere, je izzval lansko leto vihar nezadovoljnosti v naših pridobitnih krogih. Enodušno so protestirale proti zakonu vse pridobitne korporacije. Takrat se ji je tolažilo, da je zakon samo začasen in da se ukine, čim se uveljavi zakon o neposrednih davkih, s katerim naj bi se pravično in enakomerno obremenili vsi sloji naše države. Prejšnji finančni minister je v resnici takoj sestavil komisijo, ki je izdelala načrt zakona o neposrednih davkih. Imeli smo priliko se seznaniti s tem načrtom. V

bistvu se z njim strinjamo, treba bi ga bilo le še uzakoniti. To bi ne bilo le v interesu državne blaginje, ampak bi tudi veliko pripomoglo do ureditve naših finančnih prilik. V vladnih krogih se je govorilo, da se bo načrt vzakoni v državnem interesu pred vsemi drugimi zakonskimi načrti. Skupščina ni prišla do tega, ker je bila preje razpuščena. Načrt zakona je ostal nekje v arhivu in danes se ga le malokje omenja.

Ni nam znano, kaj o njem misli g. finančni minister; ali se strinja z izdelanim načrtom in ali ga namerava takoj predložiti novi skupščini. Ako hoče g. finančni minister, okrepi državnice finance in spravi valutno vprašanje z dnevnega reda, mora vsekakor posvetiti večjo pozornost davčnemu vprašanju. Veliko več bo koristil državnim financam, ako se mu posreči uveljaviti načrt zakona o neposrednih davkih in odpraviti davek na poslovni promet, nego da izdaja razne valutne odredbe.

V uveljavljanju zakona o neposrednih davkih, s katerim bi se pravično in enakomerno obremenilo vse sloje naše države, bi se po našem mnenju rešili mnogi jako pereči ekonomsko-finančni problemi. Uverjeni smo, da bi tak zakon veliko ugodnejše uplival na produkcijo, valuto in državne finance, nego razne valutne in trgovsko-politične odredbe ter davek na poslovni promet. Otrsimo se vendar enkrat teh začasnih odredb dvomljive vrednosti ter krenimo na pot zdravih ekonomsko-finančnih ciljev.

Telefonske pristojbine.

Za vsakega telefonskega naročnika je važno, da si je na jasnem glede raznih pristojbin, s katerimi je zvezana inštalacija telefonske naprave, njeno vzdrževanje ter uporaba.

Telefonski naročnik postane oni, kateremu je poštna uprava postavila na podlagi njegove prijave telefonski aparat na določenemu mestu.

Povdarjalo se je že, da je v do glednem času upati na novo preuredbo ljubljanske telefonske centrale in v zvezi s to tudi priključitev večjega števila novih naročniških postaj, katere so danes ali zbog pomanjkanja dovodnega materiala ali zbog drugih tehničnih nezmožnosti — posebno zaradi preobločnih nosilcev — ni moglo še priključiti. Nova avtomatična telefonska centrala bo prirejena za 1000 naročnikov (danes jih je okrog 500) ter se bode dalo to število tudi še zvišati na kapaciteto 1500 do 2000 naročnikov. Ker se bode telefonsko linjsko omrežje v notranjem mestnem delu tudi nadomestilo s kabli, bodejo v veliki meri odpadle tehnične težkoče, ki danes ovirajo, da bi se ugodilo vsem naročniškim prijavam. Naročniške prijave se predložijo oni telefonski centrali, pri kateri hoče imeti interesent priključen svoj telefon. V Ljubljani se sprejemajo prijave pri »Vzdrževalnem odseku« (v dvoriščnem poslopiju glavne pošte). Pristojbine ki se ubirajo so pa te:

1. **Gradbeni stroški.** Ti se računijo na podlagi proračuna za izvršitev potrebnih del in so docela odvisni od situacijskih razmer prostora, kamor se namerava namestiti telefonska naprava. Za normalne upeljave znašajo ti stroški povprečno 1000 do 2000 Din enkratno.

2. **Inštalacijska pristojbina.** Vsled najnovejšega ukaza ministrstva z dne 27. februarja t. l. velja ta pristoj-

bina za vse kategorije naročnikov 1200 D letno. Izvzemo tvorijo le naročniki ki so našteji po točki i) člena 11. telefonskega pravilnika, za katere velja še nadalje 300 Din. To so na pr.: poštni uradniki, humanitarne društva, bolnice, sanatoriji, bolniške blaginje, ognjegašna in sškolska društva, dijaške in ljudske kuhinje, Rudeči križ.

Za inštalacijo pomožne centrale, ki ima 1 do 3 sporedne zveze, se plača 250 Din letno, od 4 do 10 sporednih zvez 360 Din, a preko 10 sporednih zvez 500 Din.

Za inštalacijo vzporednih aparatov, signalnih zvoncev ter aparatov za pojačanje se plača še 200 D. Za inštalacijo drugega slušala pa se plača 10 Din.

Gradbeni stroški in inštalacijska pristojbina se plača še pred izvrškom telefonske naprave.

3. **Naročnina.** Ta se plačuje po gotovih skupinah naročnikov ter znaša za Beograd, Zagreb, Ljubljano, Maribor in še nekatere kraje izven Slovenije celoletno za skupino:

a) banke in menjalnice 4000 Din;
b) hotele, tvornice, restavranse, kavarne, trgovine, špedicije, agenture 3000 Din;

c) fiskarne, skladišča na debelo, tehnične pisarne 2000 Din;

d) za odvetniške in notarske pisarne, občinska podjetja, klube, društva 1800 Din;

e) lekarne in male hranilne zadruge 1500 Din;

f) zdravnike, novinarska uredništva in uprave 1000 Din;

g) zasebnike, državne in samoupravne oblasti, državna skladišča, cerkvene oblasti, konzulate tujih držav in književna društva, sedaj po novi odredbi 720 Din, (preje 520 Din);

h) za državne uradnike, narodne poslance, zdravnike, ki so državni nastavljenici, v svojih stanovanjih 400 Din;

i) (že zgoraj omenjeni).

V mestih kjer je več nego 10 naročnikov, plačujejo gori označene skupine in sicer: pod a) 3000 Din; b) 2500 Din; c) 1800 Din; d) 1500 Din; e) 1000 Din; f) 800 Din; g) sedaj novo 500 Din (preje 400 Din); h) 300 Din; in i) 150 Din.

V krajih, kjer je manj nego 10 naročnikov, se plačuje $\frac{2}{3}$ zadnje omenjenih pristojbin.

Naročnina za pomožne centrale do 3 sporednih aparatov znaša letno 250 Din; od 4 do 10 znaša 360 Din, a preko 10 pa 500 Din.

Naročnina za posredni aparat znaša letno 180 Din, za signalni zvoznec 100 Din.

Naročnina se plačuje od dneva dalje, ko se stavi telefonski aparat stranki (naročniku) na razpolago.

Plačuje se pa polletno in sicer do 15. januarja ozir. do 15. julija vsakega leta. Prvi rok se plača za ostali del tekočega polletja. Plačuje se pa naročnina pri »Telefonskem računskem oddelku« pošne direkcije in je to pristojbino strogo ločiti od govorilnih pristojbin, ki jih plačujejo naročniki pri svojih centralah.

4. **Vzdrževalnina.** Ako je telefon postavljen v zunanjem delu mestnega področja, mora naročnik razen označenih pristojbin plačati še faktilne stroške za zgradbo izvenmestne linije in pa takso za vzdrževanje, ki znaša 10 Din letno za vsakih 100 metrov zgrajene linije. Prilicno pričetka zgradbe mora naročnik položiti približnim proračunom stroškom enako svojo, kakor jamčevino za kritje stroškov.

Za mejo med notranjim in pa zunanjim mestnim področjem se smatra v mestih s preko 1000 naročniki krog, opisan s poluprečnikom od 3 km, v mestih z manj kakor 1000 naročniki pa krog, opisan s polmerom 2 kilometrov okoli glavne telefonske centrale.

Telefonskim naročnikom, kateri bi se radi tehničnih pogreškov ne zamogli posluževati svojega telefona več nego 5 dni, se na željo naročnika odpiše za te dneve odpadajoča naročnina in pripiše v dobro računu prihodnje naročnine.

Od vseh omenjenih pristojbin pa se mora strogo ločiti govorilne pristojbine. **Govorilne pristojbine** se plačujejo po jednoli govora (3 minute) in po pasovih (medsebojni razdalji v poštev prihajajočih central). Naročniki plačajo govorilne pristojbine takoj, ko naroče govor. Naročnikom pa se govorilne pristojbine za medkrajevni promet (interurbanski promet) kreditirajo, lokalni govori so itak prosti.

Za možnost, da govorijo naročniki iz svojih postaj v interurbanskem prometu (da lahko namreč kličejo druge naročnike ali tudi nenaročnike na razgovor), je potrebno, da se s pismeno, s 3 Din kolekovano »Prijavo k interurbanskemu prometu« priglase pri svoji centrali. Ob enem plačajo tudi polog (jamčevino) v približni višini predvidenega enomesečnega telefonskega prometa, ki se jim pa pri izstopu iz interurbanskega prometa vrne.

Poleg tega se ubira kakor pristojbina poslovalnina letno 200 Din, oziroma pri prijavi za ostali del tekočega leta.

Vsak naročnik, ki pristopi k interurbanskemu prometu ima tudi pravico, da se mu na izraženo željo telefonično posredujejo brzojavke.

Za vse take naročnike pa se vodi pri telefonski centrali posebni računi, kjer se tudi mesečno naknadno plačujejo. Za kritje teh kreditiranih pristojbin pa služi goriimenovana jamčevina.

Trgovci in trgovski register.

(Nadaljevanje.)

Vsaka delniška družba mora imeti načelstvo (upravni svet) in mora že družbina pogodba obsegati določbe glede načina in postavitve in sestave načelstva in oblike legitimacij njegovih članov. Obstojači zamore načelstvo iz enega ali več članov, ki smejo biti delničarji ali pa tudi druge osebe. Člane načelstva je prijaviti trgovskemu sodišču, da jih vpiše v register. Člani morajo svoje podpise zapisati pred trgovskim sodiščem ali pa vložiti podpise v poverjeni obliki.

Družbina pogodba ima določiti obliko za izjave načelstva in podpisovanje. Če tozadevno v pogodbi ni druge določbe, morejo družbo podpisovati vsi člani načelstva.

Načelstvo zastopa družbo in je ta vezana in opravičena s pravnimi opravili, ki jih je načelstvo v njenem imenu sklenilo.

Družba zamore pravice načelstva tudi omejiti, in se mora načelstvo te omejitve držati, toda nasprotni tretjim osebam nima omejitve pravice načelstva, zastopati družbe, nobenega pravnega učinka.

Poleg načelstva zamorejo družbina pravila dopustiti tudi še nadaljnji družbini organ: ravnateljstvo. To ima odločati o važnejših zadevah, ki pa ne spadajo v delokrog

občnega zbora. Po štatutu zamore biti ravnateljstvo celo pooblašeno imenovati načelstvo, toda le, če je član ravnateljstva imenoval občni zbor delničarjev za dobo največ 5 let.

V štatutih mora biti postavljen tudi organ za pregled letnih računov. Tak organ je nadzorstvo z delokrogom čl. 225. trg. zak. obstoječ vsaj iz treh članov.

Nadzorstvo ima nadzorovati poslovanje družbe v vseh delih uprave, sme vsak čas vpogledati družbene knjige in spise ter preiskati družbino blagajno. Presoditi ima letne račune, bilance in predloge za razdelitev dobička ter o tem poročati vsako leto občnemu zboru. Tudi ima pravico sklicati občni zbor, če je to v družbinem interesu.

Če pri delniški družbi ni nadzorstvenega sveta, imenovati sta vsaj dva pregledovalca računov, ki imata pregledovati letne račune in bilance ter o tem poročati občnemu zboru.

Občni zbor delničarjev je sklicati vsako leto vsaj enkrat. Občnemu zboru so pridržane razne pravice, osobito odobritev letnega računa, sklepanje o razdelitvi čistega dobička, volitev članov nadzorstva oziroma pregledovalcev računov, določitev plače članom načelstva, ravnateljstva, nadzorstva oziroma računskih pregledovalcev, sklepanje o spremembi predmeta podjetja, o zvišanju ali znižanju delniške glavnice in sploh o spremembi pravil, sklepanje o modalitetah izdajanja novih delnic, sklepanje o razdružitvi družbe ali spojitvi z drugo delniško družbo ter v dobi 3 let po vpisu družbe sklepanje o pogodbah, s katerimi ima družba pridobiti za poslovni obrat naprave ali nepremičnine za znesek presegaajoč petino temeljne glavnice.

Občni zbor sklepa navadno z večino glasov, štatut pa more določati, za katere slučaje je treba kvalifikovane večine, ki obstoji po tem običajno v zastopanju tretjine temeljne glavnice in v tri četrtine oddanih glasov.

Če družbina pravila (štatut) drugače ne določajo, da vsaka delnica imetlju en glas, vendar pa smejo pravila določati, da daje en glas šele gotovo število delnic, vendar pa morajo pri delniški glavnici znašajoči, vsaj 1.000.000 K dajati delnice v nominalni vrednosti 10.000 K vsaj en glas in pri delniški glavnici manjši kot 1.000.000 K pa delnice v nominalni vrednosti vsaj 1/100 delniške glavnice.

Delničarjem, ki nimajo toliko delnic, zamore biti v štatutu dana pravica, postaviti si skupnega pooblaščenca, ki ima potem glasovalno pravico v razmerju zastopanega števila delnic.

Razun tega imajo pravila določiti,

da smejo delničarji izvrševati glasovalno pravico na občnem zboru po pooblaščenih, naj si bodo ti delničarji ali ne.

Nadalje imajo pravila določiti, da je občni zbor sklepčen, če imajo navzoči glasovalno pravico za najmanjši znesek delniške glavnice, ki naj redoma ne znaša manj kot $\frac{1}{10}$ glasovnice.

Pri vsaki delniški družbi mora obstojati rezervni zaklad v kritje morebitnih izgub. V ta zaklad se stekajo:

1. od vsakoletnega čistega dobička 5% toliko časa, dokler ne prekorači zaklad eno desetino ali v štatutu določenega višjega dela temeljne glavnice.

2. zneski pridobljeni ob ustanovitvi družbe ali zvišanju temeljne glavnice z izdajo novih delnic za višji kakor nominalni znesek;

3. zneski vplačani od delničarjev za dovolitev prednostnih pravic njih delnicam;

4. navadno tudi od delničarjev v določenem roku nedvignjeni zneski za zapadle kupone.

S tem smo navedli glasovne znake od trgovskega zakonika navajanih trgovskih družb: javne trgovske družbe, komanditne družbe (navadne in one na akcije) in delniške družbe.

Poleg teh navaja trgovski zakonik tudi še družbe, ki spadajo sicer pod trgovski zakon, ki pa niso trgovske družbe namreč tihe družbe in združitve k posameznim trgovskim opravilom na skupen račun.

(Dalje prih.)

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Kož od drobnice pride na strumiški trg okrog 50.000 komadov. Kože od divjačin se dobijo in sicer od lisice, volka, največ od kun, redko kdaj od vidre, divje mačke in včasih tudi medvedje. V močvirjih se nahaja dosti divjih prešičev, ki se preživljajo z želodi od malega hrasta, ki jih je veliko. Bivoli se gojijo bolj kot goveda, konj je dovolj a oslov manj.

Vse žene izdelujejo preproge, ki so jih poprej prodajale na trgu. Ravnotako izdelujejo kmetice tudi volnene nogavice ter jih prodajajo na trgu.

Les je malo in kuha se z lesnim ogljem. Na Belasnici je mnogo gozdov, ker so Bolgari zgradili pot za izkoriščanje gozdov. Strumica leži na nekem suhem potoku, reka Strumica pa teče v oddaljenosti treh kilometrov od mesta. Vsled močvirjev v okolici Strumice vlada malarija, od katere ljudstvo strašno trpi. Osem kilometrov od Strumice se nahaja kopališče Banjsko s top-

limi vreli, kakor so poprej prihajali Solunci, kjer pa so sedaj zgradbe porušene. Ljudje pa nosijo sedaj s seboj stojnice in šotore ter jih tam razpenjajo in se zdravijo. To kopališče bi bilo treba čimprej obnoviti.

Kakor se iz gornjega vidi, je naša prinova na jugu gospodarsko močna in zelo zanimiva in bi ji bilo treba posvetiti posebno pažnjo.

86. Mostar.

Mostar leži zelo pestro v eni dolinici na Neretvi, katero obdajajo veliki goli hribi. Ako bi bili hribi, ki obklopljajo Mostar pogozdeni, bi bil Mostar eno izmed najlepših mest v naši državi. Mostar leži 64 metrov nad morsk gladino. Treba bi bilo z vsemi silami delovati na to, da bi se goli mostarski hribi pogozdili.

Mostar ima 16.780 prebivalcev, od katerih je 7.211 muslimanov, 4.509 pravoslav, in 4.312 katolikov, ostali so pa protestantje. V Mostaru se križajo poti za celo Hercegovino. Mostar je trgovsko mesto, kjer je sedež kolonijalne trgovine za Hercegovino. Baš to je ono mesto, od koder se je iz trgovin na debelo oskrbovala Hercegovina z kolonijalnim blagom, ker je kolonijalno blago prihajalo iz Trsta in je bil Mostar za to ugoden. Tako se je oskrbovalo Nevesinje, Gasko, Avtovac, Fojnica, okolica Mostarja, Stolec, deloma Ljubinja, nekoliko Županjac, Prozor, Donji Vakuf in Bugonjo. Trebinje je kupovalo direktno iz Trsta ter prodajalo za Gasko, Bileć in nekoliko za Ljubinjo. Čaplinja je obračovala, to se pravi trgovci iz Čaplinje so bili v sliki s Stocom, Domanovičem, Ljubinkom, Fitinom do Imotskega. Tu so kupovali ti kraji kolonijalno blago, manufakuro in galanterijo pa v Sarajevu od sarajevskih židov.

Mostar je nakupoval za lasno potrebo in za okolico, to je za potrebo detaljne trgovine manufakuro in galanterijo direktno ter ni delal preko Sarajeva. Sarajevo je dobavljalo manufakuro za celo Bosno in Hercegovino. V Mostaru so glavni trgovci za kolon. blago g. Sanič, Peško, Dokic, Sjeran, sinovi R. Šajna, Moja Milošević, Lazar Bralina, vsi pravoslavni, ker katoliških trgovcev ni. Vsi ti se pečajo z manufakuro razen g. Šajna. Med muzlimani so veletržci g. Ribica (železninar), g. Kajtas (kolonijalno blago), g. Džemalović & Co. (manufakturni). Na drobnih trgovcev muzlimanov je mnogo, ker so oni med vojno izrinili pravoslavne detaliste.

V Sarajevu se je koncentriralo tudi blago bosanske obrtnosti in industrijske produkcije, kakor kože, opanke, uzde, sedla, silavi, kolani iz Visokega, džezve, kanglice, nanule iz Sarajeva, noži iz Dolnjega Vakufa in Bogojne, odeje iz Visokega itd., kar se je razvažalo po celi Bosni in Hercegovini. Istotako se je prodajalo

jalo v Sarajevu svoj čas doma izdelano platno, dokler ga ni tuje platno izrinilo.

Iz Mostara se je izvažala koža od drobnice, volna, ki se kupuje sedaj celo v Dalmaciji, tobak, vino, sočivje iz Sarajeva in drobnica za Dalmacijo ter iz okolice Mostara sadje. Kar se je pridobilo kož, jih je izvažal g. Pera Sanič letno do 50.000 komadov ovčjih in kozjih kož in 10 do 20.000 jarčjih in jagnječih kož. Kože drobne živine v Hercegovini so tanke in druge kvalitete vsled koz, ki zelo razsajajo med živino in vsled krpeljev.

(Dalje sledi.)

Zgradba telefonskih naročniških postaj.

Šef odseka za telegraf in telefon pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani opozarja gremij trgovcev na sledeče:

Zaradi tehničnih ovir je v Ljubljani za sedaj nemogoče ustreči lozadevnim prošnjam trgovcev, obrtnikov, in industrijcev za zgradbo telefonskih naročniških postaj.

Da bo mogoče pomagati vsaj pojedinim prosilec dovoliti si direkcija naslov opozoriti na sledeči izhod.

Točka 4. člena 7 »Telefonskega pravilnika o telefonski službi u unutrašnjem saobraćaju« se glasi dobesedno:

Pomožne centrale kao i sporedne stanice i sporedni aparati (nuspostaje) mogu se urediti samo u prostoriji koja stoji na isključivom raspolaganju preplatnika prve stanice, izutno može se dozvoliti i drugim licima veza sporednih aparata i stanica preko ljudih glavnih stanica ali samo po odobrenju p. H. Ministarstva koje će u svakom pojedinom slučaju s obzirom na kategoriju preplatnika odrediti iznos takse. Sporedni aparati (nuspostaje) mogu se instalirati samo na istoj zgradi ili na istom zemljištu gde je i pomoćna centrala odnosno prva stanica, a sporedne se stanice instaliraju u drugim zgradama, koje se ne nalaze na istom zemljištu kde se nalazi prva stanica. Na primer prva stanica se nalazi u jednoj trgovini; sporedni se aparat (nuspostaja) može nalaziti samo u susjednoj ili daljnog sobi iste zgrade ili druge zgrade na istom zemljištu; dok je sporedna stanica ona koja se nalazi u stanu doličnog trgovca, koji stanuje u drugoj ulici ili drugim imanju iste ulice. Za instalaciju ovih sporednih aparata i telefona treba popuniti »Prijavu za telefon«. Navajam nekaj praktičnih primerov:

a) Brivski mojster gospod Gjud ima v prilličju na Starem trgu svojo delavnico, v nadstropju iste hiše pa stanuje. Ako bi si dal napraviti v brivnico glavno postajo, je ta direktno zvezana na telefonsko centralo in dobi svojo posebno številko. Iz brivnice si pa da lahko napelja še posebno postajo od glavne svoje telefonske postaje v svoje stanovanje. Ta postaja v stanovanju je poleg sporedni aparat

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Obed je bil svečanejši, kot po navadi. Ko so bili z glavno jedjo gotovi, se dvigne gospod Liebold, da opravi težko delo, k kateremu se je vsled svojega visokega stališča čutil prisiljenega. V kratkem govoru je voščil principalu k veselemu dnevu srečo in napil na njegovo zdravje. Toda niti njegove, niti prisrčne čestitke drugih gospodov, ni so mogle razpršiti oblakov, ki so viseli nad zgornjim delom mize.

Po končanem kosilu so se vstopili gospodje okrog principala, pili kavo in hramljali med seboj. Le Anton se je ločil od njih, korakal skozi odprte ločile od njih, očudoval slike na stenah, listal v nekem albumu in na ta način odganjal grozeči dolgčas od sebe. Tako je došel do vhoda v zadnjo sobo in prestrašen obstal. Nekoliko korakov pred njim je stala Sabina, z obema rokama oprta na

zvetlično mizico, iz oči pa so ji padale na cvetlice velike solze. Bilo je to tiho plakanje; vitka postava je drgetala, kot vsled notranjega krča. Zadrževala je izbruh dolgotrajne, iskrene bolesti s takim premagovanjem, da je Antona globoko ganilo. Ni bil vesel slučaja, ki mu je nudil ta prizor, a čutil je v sebi tako sočutje, da je v prvem trenotku pozabil, umakniti se. A bilo je tudi že prepozno. Sabina je zaslišala šum in zapazila Antona. Hitro se je obrnila, obrisala z rutico oči, nato pa se mu približala in rekla: »Varujte se, gospod Wohlfart, da vas Finkova drznost ne spravi v novo nevarnost; mojemu bratu bi bilo zelo žal, če bi bilo občevanje z gospodom Finkom za vas pogubonosno«.

»Gospodična Sabina«, odvrne Anton in pogleda dami z iskrenim spoštovanjem v vlažne oči, »Fink je ravnotako plemenit, kot brezobziren. Z lastno nevarnostjo me je poštegnil iz vode«.

»O, da«, zakliče Sabina z nekim izrazom, katerega Anton ni mogel prav razumeti, »gospodu pl. Finku je najljubše, če se more igrati z vsem, kar je drugim ljudem sveto«.

V tem trenotku prihihi gospod Jor-

dan in poprosi gospodično, naj pride h glasovirju, in tako je odšla mimo Antona v prvo sobo h gospodom.

Anton se je nahajal v veliki razburjenosti. Sabina Schröter je uživala pri gospodih v pisarni ugled, ki jo je stavil nad območje vsakdanjih pogovorov in se je zato v zadnjem delu hiše le malokdaj o njej govorilo. Večina mlajših gospodov je bila, kot se je dalo sklepati iz zbadljivk njihovih tovarišev, in kakor so ob raznih prilikah tudi sami pripoznali, prve mesece njih bivanja v hiši strastno zaljubljeni v domačo gospodično. Ko pa je plamen vsled pomanjkanja hrane polagoma ugasnil, je skril vsak pred zasmehom svojih tovarišev kupček žarečega oglja v najskrivnejši kotiček svojega srca, kjer je še vedno naprej tlel. Vsi gospodje bi bili pripravljeni navaliti za domačo hčerko na vsakega sovražnika. Pri vseh je veljala kot hladna svetnica, čije srce ni dostopno slabostim strasti. Toda njeno mirno obnašanje je bilo za vse dobrodejno, in ko jo je imenoval gospod Piks nekoč ponosno in ošabno, ni pozabil še pristaviti: »Ima pa dobro srce in je vrla gospodinja«.

Če je bila Sabina res taka, kakor je o njej domnevala cela pisarna, o tem si ni mogel Anton ustvariti nikake sodbe. Tudi njemu je bila mlada gospodarica znana, a vendar tako oddaljena, kot luna, katero vidimo vedno le od ene strani. Vsak dan mu je sedela nasproti in videl iz daljine njen fini, ovalni obraz, temne lase in očarljivi sijaj njenih lepih oči, vsak dan je slišal njen glas v navadnem pogovoru pri mizi, več mu ni bilo o njej ničesar znanega.

Zdaj pa je hipoma zapazil, da ta svetnica ne živi tako mirno in brezčutno, kot so si gospodje mislili. Slučajno je bil priča neke tihe boli. Njena bolest, katero je tako brez besedice in lepo prenašala, je povečala njegovo sočutje do strastne višine. Ni imel nobene sestre in večkrat si jo je želel; danes so se pojavili v njem resnični nežni bratovski občutki do žalujoče deklice; rad bi bil dal svoje življenje za to, da bi jo oprostil njenega trpljenja. Šel bi si bil v najvišjo srečo, če bi jo smel prijeti za roko, položiti njeno glavo na svoje prsi in ji poljubiti solzne oči. Zdajci mu je postalo jasno, da stoji njena žalost v neki

»nusposlaja« ali takozvana noiranja stranska postaja. Za posredovanje veze sporednega aparata s telefonsko centralo je montiran pri glavni postaji »prekalknik«.

b) Gospod tovarnar Polak ima v tvor-nici glavno telefonsko postajo. Od te glavne postaje si lahko da montirati v vilo, ki je zgrajena na istem kompleksu »sporedni aparat«.

c) Gospod Maks Černak ima glavno telefonsko postajo v svoji trgovini na sejmišču. Ker pa ima tudi trgovino na Kongresnem trgu, dal si je napraviti od te glavne postaje »sporedno staničo« ali takozvano zunanjo stransko postajo še v svoji trgovini na Kongresnem trgu. Na ta način je njegova trgovina na sejmišču naravno zvezana s centralo govori pa tudi lahko iz svoje postaje na Kongresnem trgu preko glavne svoje postaje v sejmišču z ljubljansko centralo, nje naročniki in seveda tudi medkrajeno. Velike vrednosti pa je posredna staniča tudi zaradi tega, ker more govoriti g. Černak brez posredovanja telefonske centrale z svoje trgovine na Kongresnem trgu s svojo trgovino v sejmišču.

d) Gospod ing. Viktor Turnšek v Sodni ulici bi rad imel telefonsko postajo v pritličju svoje trgovine. G. profesor Zalokar v nadstropju iste hiše jo že ima. Ako bi gospod profesor Zalokar imel osebo, ki bi dala veze g. inž. Turnšku, mogel bi slednji dobiti sporedni aparat h glavni postaji g. prof. Zalokarja, seveda z dovoljenjem ministrstva.

e) G. Anton Tonejc ima glavno telefonsko postajo montirano v svoji kavarni Evropa. Ako bi se n. pr. gospod ing. Turnšek in Tonejc sporazumela, mogla bi se montirati ing. Turnšku sporedna staniča h glavni postaji gospoda Tonejca.

Ker nista imejitelj glavne postaje in sporednega aparata ali sporedne staniče kot trgovca, obrtnika ali industrijalca, konkurenta, bi se pri dobri volji strank po mnenju šefa odseka še dalo marsikateremu prošniku pomagati. Razumem pa, da n. pr. g. Vojnovič ne bo dovolil gosp. ing. Turnšku priklopa na svojo glavno telefonsko postajo in da gosp. ing. Turenšek na kaj takega tudi nemore iz ozirov svoje kupčije misliti in si želeli.

Ker še pač iz znanih razlogov ne bomo dobili tako hitro avtomatične centrale v Ljubljani, sem si dovolil naslov v interesu njega članov na predstojeci izhod opozorili.

Ker je telefon danes jako važno prometno sredstvo priporoča gremij svojim članom, da stopijo z ozirom na gorjenje podatke v slik z lastniki glavnih postaj in si na ta način pomagajo iz zadrege.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

zvezi s Finkom; že dolgo več ni dvomil o tem, da morete osebi stati v nekih skrivnostnih medsebojnih odnosih, in večkrat je preizkušal, če pogledal Sabini v obraz, kadar je pripovedoval Fink pri mizi kaj ljubeznivega. Odkril ni nikoli ničesar drugega, kakor, da so se njene oči izogibale mesta, kjer je sedel Fink in da je njega še bolj poredkoma nagovorila, nego druge gospode. Zdaj je slutil marsikaj bolešnega za gospodarico prvega nadstropja, videl je v duhu divje valove, ki se zaganjajo ob stene njene mirne zunanosti. Občutil je sicer do Finka požrtvovalno naklonjenost ki jo nepokvarjena mladost tako rada posveti drznemu in izkušnemu tovarišu; toda v tem slučaju je zavzela njegova duša odločno stališče proti svojemu prijatelju in za Sabino, sklenil je, da bo Finka natančno opazoval in da bo nudil go-spodični nekako bratovsko zaščito; sploh je bil odločen, da ji na vsak način pomaga ter ji odvzame bolešč, ki ga je napolnila s tako ginjenostjo in sočutjem.

(Dalje.)

Izvoz in uvoz.

Vrednost našega celokupnega izvoza v letu 1922 je po uradnih podatkih znašal okoli 3.071.500.000 dinarjev (teža 1.776.127 ton in 1650 komadov) proti 2.460.700.000 dinarjev v letu 1921.

Prepoved izvoza živlenskih potrebščin iz Poljske. Poljska vlada je prepovedala izvoz vseh živlenskih potrebščin iz Poljske v svrhu pobijanj draginje. Za izvoz sladkorja ostanejo v veljavi le dovoljenja, ki so bila že poprej izdana.

Izpremembe v poljski izvozni politiki. Poljska vlada je dovolila izvoz olja ki je bil dosedaj prepovedan. Nasprotno pa je zabranila izvoz bakra, nikla, mesinga, brona, svinca in drugih kovin.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Italijansko - avstrijska trgovina. Lansko leto je Avstrija uvozila blaga za 1628 milijonov zlatih kron in izvozila za 926 milijonov. Italija je bila glede izvoza na drugem mestu in glede uvoza na sedmem. V prvi polovici lanskega leta je uvozila Italija v Avstrijo blaga za 343.7 milijonov lir in je nakupila avstrijskega blaga za 420 milijonov.

Carina.

Carinski dohodki v Rumuniji so znašali v l. 1922 2.038.556.047.65 lei.

Zlati carinski nadavek v Nemčiji je določen od 4. do 10. aprila na 494.900%.

Nove romunske carinske odredbe.

S 1. aprilom so stopile v veljavo nekatere izpremembe carinskih odredb v Rumuniji. Od 100 kg pivne kvasice se plača sedaj 60 lei. Če se uvaža valjano železo kakršnekoli oblike ali železna galvanizirana žica v premeru 1.5 mm ali več, ki se uporablja v vinogradih in če uvažajo sindikati ali zadrage za pridelovanje vina in se li predmeti v Rumuniji ne izdelujejo, se plača samo treljina normalne carine. Od 100 kg lepila (kita) inozemskega izvora se plača 5 lei, od 1 kg orehov (v lupinah) 3 lei, brez lupin 7 lei, od 100 kg igrač tujea izdelka 5 lei, od 100 kg lkanin iz prediva in konoplje 5 lei, od 100 kg železne rude 5 lei, od 100 kg lesenih izdelkov 5 lei, od 100 kg marmelade 5 lei, od 1 vagona droži 3000 lei.

Denarstvo.

Kupovanje inozemskih deviz in valut po inozemskih kopaliških posebnikih. Finančno ministrstvo je odredilo: Inozemski kopališki posebniki, ki niso prinesli s seboj inozemske valute, nego so z izkazilom iz inozemstva relizirali terjatev v dinarjih, smejo kupiti inozemske valute, ki so jim potrebne za povratek, in sicer: Oni inozemci, ki prihajajo iz države z boljšo valuto nego je naša, smejo kupiti do 600 valutnih edinic svoje države; oni pa, katerih valuta je slabša od naše, smejo kupiti valute ali devize svoje države do 2000 Din, vse v mejah svoje svobodne terjatve v dinarjih. Prodajo valut in deviz mora prodajalec zabeležiti v vidirani polni list.

Kovinasli denar v Rusiji. Komisar za finance je predložil svetlu ljudskih komisarjev načrt, po katerem naj se uvede bakreni, zlati in srebrni denar. Zlati

denar za 10 rubljev bo tehtal 7.7423 gramov, srebrni 17.9962 gramov. — Sovjeti nameravajo odpraviti tudi naturalni davek v žitu in ga nadomestiti zopet z denarnim.

Promet.

Cene zračnemu prometu iz Beograda. Aeroplansko podjetje »France-Roumain« je določilo naslopne cene za zračni polniški promet: Beograd-Pariz 725, Beograd - Strassbourg 565, Beograd-Praga 350, Beograd-Varšava 570, Beograd-Budimpešta 145, Beograd-Bukarešta 215, Beograd-Carigrad 425, in Beograd-Dunaj 235 francoskih frankov. Od 15. aprila dalje bo ravnateljstvo tega podjetja pošiljalo v inozemstvo tudi pisma, in sicer s pristojbino, ki bo za 50 odst. višja nego navadne pošne pristojbine.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v četrtek dne 12. aprila točno ob 8 uri zvečer v veliki dvorani Mesnega doma. Vse člane nujno vabimo, da se udeleže zanesljivo tega zborovanja. Dnevni red se je dostavil vsem članom po pošti.

Dobava, prodaja.

Dobava ovs. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasli v Ljubljani se bo sklenila dne 12. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne pogodba za dobavo 250.000 kg ovs. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava drv. V pisarni intendanture komande Dravske divizijske oblasli v Ljubljani se bo vršila dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne usmena licitacija glede dobave 11.117 m³ drv za potrebe garnizij Ljubljana, Celje, Ptuj in Slovenska Bistrica v času od 1. junija do 31. decembra 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Telefonski imenik za Srbijo in Črno goro in za Vojvodino. Telefonske naročnike opozarjamo, da sta izšla najnovejša imenika telefonskih naročnikov in sicer eden za Srbijo in Črno goro, eden pa za Vojvodino. Imenik telefonskih naročnikov v Srbiji in Črni gori velja 60 Din, drugih direktij pa 50 Din in se lahko kupi pri poštah Ljubljana 1 in Maribor 1 ali pa pri ekonomatu pošne direkcije v Ljubljani.

Madžarski premog na račun naših reparacij. Reparacijska komisija je na svoji zadnji seji določila, da ima Madžarska dajali Jugoslaviji dnevno 880 ton premoga na račun reparacij in da ima to količino pošiljati točno od 1. aprila do 31. decembra t. l.

Rusko-angleška banka v Ukrajini. V kratkem se bo osnovala kot delniška družba s kapitalom 2 milijonov zlatih rubljev na Ukrajini angleško-ruska banka. Polovico glavnice plača poseben angleški konzorcij, a polovico pa ukrajinska vlada. Naloga banke je pospeševati poljedelstvo v južni Rusiji.

Vzorčni velesejm v Padovi. Trgovska in obrtniška zbornica v Padovi priredi kakor vsako leto tudi letos vzorčni

velesejm, ki se bo vršil od 1. do 15. junija. Obrazci za prijave, pogoji, cene za prostore in druge podrobnosti so interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Velesejm v Bratislavi. Letošnji velesejm v Bratislavi se bode vršil v dobi od 23. avgusta do 2. septembra 1923 pod naslovom »Dunavski mednarodni velsemenj« v lastnih, modernih, prostornih in vsem zahtevam odgovarjajočih paviljonih, postavljenih v Bratislavskem pristanišču. Istočasno bodo organizirali sledeče korporacije in uradi specijelne razstave in sicer: Ministrstvo notranjih zadev: razstavo Češkoslovaškega hranilničarstva v svrhu razvitja istega na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji. Dunavska prometna družba: razstavo dunavske paroplovbe. Slovaški poljedelski svet: specijelno razstavo exportnih poljedelskih produktov. Ministrstvo trgovine: razstavo kopališč in letovišč. Uspeh I. in II. bratislavskega mednarodnega velesejma, ležečega v najživahnejšem donavskem pristanišču in naravnem ishodu češkoslovaške industrije v Jugoslavijo in ostla trgovska središča Balkana in Orienta, zagotavlja, da se bodo tudi ob priliki III. velesejma v Bratislavi sosredotočili vsi evropski in neevropski trgovski in industrijski krogi. Razstavljalcem, ki bi želeli udeležiti se velesejma, daje vse potrebne informacije in direktive ravnateljstvo velesejma v Bratislavi ali pa tukajšnji češkoslovaški konzulat.

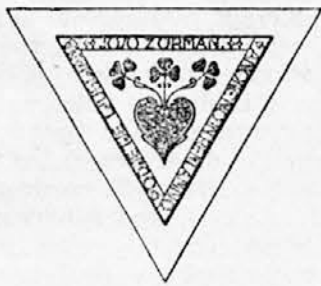
Novi češkoslovaški konzul v Splitu. Novi češkoslovaški konzul dr. Doležal v Splitu je te dni nastopil svoje službeno mesto. Dosedanji konzul Z. Konečny je že zapustil Split, kjer ostane zaradi svoje koncilijantnosti v najboljšem spominu.

Književnost.

Zemlepis kraljevine Srb, Hrvatov in Slovencev. Sestavil Anton Melik. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena Din 26.—. Štiri leta so se po šolah ubijali učenci in profesorji pri zemljepisnem pouku in domovinoznanstu brez knjig. Učitelji so si morali vso lvarino sproli sestavljati in mukoma iskati potrebnih podatkov, v raznih virih, ki so bili vrhu vsega še težko dostopni. Sedaj bo temu konec, ko je izšla skoraj zaželjena in tako dobra tozadevna knjiga Melikova. Posebno pohvalo zasluži v vseh delih knjige poglavje o gospodarskih razmerah. Tu je zbrano obilo statističnega materiala, ki je obdelan v poljudni, a vendar znanstveni in vrhu vsega še v stiliščno neoporečni obliki. Pod poglavjem najvažnejši kraji najdeš sicer neizčrpno, vendar pa dovolj obširno naštele vse važnejše kraje in njih kratko označbo. Proti koncu knjige najdeš silno zanimivi pregled narodno-gospodarskih razmer. Ta del knjige bo lahko porabil vsak družbeni predavatelj, da bo podal Slovincem točno sliko naših nacionalno ekonomskih razmer in prilik. Knjigo zaključuje odstavek »Mesta in večji kraji«, v katerem so naštet vsa mesta naše države, ki imajo nad pet tisoč prebivalcev, Nad sto tisoč ljudi šteje Belgrad, Zagreb in Subotica. 49 pa je mest, ki imajo več kot 5000 prebivalcev.

Industriji Trgovci oglašajte „Trgovskem listu“!

OGLASE

za vse časopise in za velesejmske mednarodne izdaje
stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prometnih središč
in kopališč: **BLEDA, ROGAŠKE SLATINE in SUŠAKA**

z železniškim omrežjem naše države, po osnutku ing. GREGORA, z odobrenjem pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za prosveto in vere, opr. štev. 1029/23, v svrhu razobešanja po državnih uradih in šolah, oskrbuje edino samozaložba:

Anončno in reklamno podjetje **JOSO ZORMAN, LJUBLJANA**, Gledališka ulica štev. 2
(vis-a-vis Narodne opere)
kakor tudi izrecno za to pooblašteni zastopniki-akviziterji s specijalnimi pooblastili. — Vse pravice pridržane!
Naplačila samo na poštno-čekovni račun štev. 12.866 v Ljubljani.

Raznovrstne

šolske zvezke

za srednje, obrtne in osnovne šole, kompendije, dnevnike in beležnice, raznovrsten papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavlja najceneje

TISKARNA „SAVA“, KRANJ.

Pozor! Za trgovce posebno ugodne cene!

!! UVOZ !!

!! IZVOZ !!

„DRAVOGRAD“

ekspozitura Prevalje

Komauer & Ornik

Mednarodni prevozi! — Vestna postrežba! — Zmerne cene!

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za rod-
binsko in obrtno rabo, istolan igle,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malo!

Alojz Drofenik
Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno.

Na debelo.

OGLAS.

Direkcija Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu Lak, Baranja

prodače na dan 28. aprila o. g. putem ofertalne licitacije

oko 600 m³ grabovog gradjevinog drveta

„ 100 „ lipovog „ „

Drvo, koje se prodaji izlaže u trupcima je dužina 2 m i više i deblina 20 cm i više a nalazi se kod šumske uprave Beli Manastir. Pravo učešća na ovu licitaciju imaju svi nadmetaci, koji polože 5 % kaucije od ponudjene vrednosti.

Licitacija će se održati naznačenoga dana u kancelariji Direktora Državnog Dobra „Belje“, kamo će se oferti u zapečaćenom pismu predati do 11½ časova prepodne.

Kaucija se polaže na dan licitacije pre podnošenja oferte Glavnoj Blagajni Državnog Dobra „Belje“ a najdalje do 11 časova.

Uslovi za ovu licitaciju mogu se dobiti kod šumske uprave Beli Manastir gde se i drvo može videti.

Iz kancelarije Direkcije Državnog Dobra „Belje“ Kneževu, Lak, Baranja, 26. marta 1923 god. Broj 3348.

OGLAS.

Direkcija Državnog Dobra „Belje“ nabaviće putem pismene ofertalne licitacije materijal potreban svima njezinim ustanovama u 1923 godini i to:

- I. Materijal za osvetljenje, mazanje, konserviranje i loženje.
- II. Četke i četkarsku robu.
- III. Hemičke proizvode, mineralije i boje.
- IV. Predmeta za dihtovanje, čišćenje i robe iz gume.
- V. Gvozdje, čelik, metal, blokove i lim.
- VI. Gvoždene žice, lance i eksere.
- VII. Delove za industrijsku željeznicu.
- VIII. Staklo, staklene predmete i laterne.

IX. Alat.

X. Strojewa i sastavnih delova za Mašinsku Radionicu.

XI. Robe iz kudjelje i platna.

XII. Koža i remenarske robe.

XIII. Telefonski i električni materijal.

XIV. Drvo, daske, letve i štafne.

XV. Poljoprivredne mašine i delove tih.

XVI. Kamen (Tucanik).

Licitaciju će održati Direkcija Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu, Baranja, na dan 2. (drugog) maja 1923 godine u 12 (dvanaest) časova prepodne u kancelariji svoga direktora.

Uslovi za ovu licitaciju mogu se dobiti kod Trgovinskog Odeljenja Direkcije Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu svakoga radnoga dana za vreme kancelarijskih časova ili kod Trgovackih i Obrtničkih Kamora u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novom Sadu, Sarajevu, Subotici, Osijeku, Mariboru i Somboru, pošto se plati za svaki polutabak po 1 (jedan) dinar.

Mustre materijala mogu se videti kod Mašinske Radionice Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu.

Pravo učešća na ovu licitaciju imaju svi oni nadmetaci, koji su svoje zanalske, trgovačke, industrijske ili posredničke radnje protokolirali kod nadležnih kamora; ako su uz to položili 5 % kaucije od vrednosti ponudjenog materijala, ako su porez na svoju radnju na prvo četvromeseće ove godine platili; i ko su napisali ofertu saobrazan propisanim uslovima za ovu licitaciju. Na ovu licitaciju imaju pravo učešća i stranci, ako su pored gore propisanih uslova položili 10 % kaucije od ponudjene vrednosti materijala.

Kaucija se ima položiti na dan licitacije kod Glavne Blagajne Direkcije Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu najdalje do 11 (jednaest) časova prepodne u onome obliku kako je to predviđeno čl. 88 Zakona o državnom računovodstvu.

Iz kancelarije Direkcije Državnog Dobra „Belje“ u Kneževu, 22. marta 1923 godine. Broj 2181.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Šelenburgova ulica štev. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)